

Sager i nogle enkelte Møder, hvor disse blive fremstillede for dem, men naar man sender dem en stor Bunde Ansøgninger hjem til deres Bolig, hvor de have mangfoldige andre forskjellige Ting at varetage, saa troer jeg man kan sige, naar man sender noget til den menneskelige Natur, at disse Ansøgninger ville blive expederede, uden at man seer synderligt paa dem, og altsaa vil Controllen slet Intet have at betyde. — Nu siger den ærede Ordfører, man kan ogsaa meget godt betroee Kaldsretten til Sogneforstanderskaberne. Ja, hvis vore Sognecommuner vare større, saa havde jeg for mit Vedkommende ikke Meget derimod, men de ere jo i Reglen smaa, og Beboerne boe spredte, saa at der kan afgjøres Meget ved et Sogneforstanderskab, som aldeles kan unddrage sig Offentligheden. Dette kan derimod ikke saa godt finde Sted i Kjøbstæderne. Paa den Maade kunne virkelig de gyldige Hensyn blive tilfidesatte og mange ugyldige Hensyn gjøre sig gjældende. Jeg vil blot exempelviis nævne, hvad Slægtskab og Familienskab kan gjøre i saadan en lille Forsamling, der sidder paa Landet og ikke behøver at være synderlig bange for, at Noget vil komme offentlig frem.

Jeg har med Hensyn til den sidste Deel af Mindretallets Forslag at bemærke, at det ikke er ganske saaledes, som den ærede Ordfører har sagt, at vi have givet Skoledirectionen og Biskoppen Ret til at cassere Forslagene; vi have kun givet dem Ret til at standse Forslagets Udførelse ved at nægte at give deres Sanction; og naar man ikke vil give dem denne Ret, saa har deres Control Intet at betyde, saa er den ikke Andet end en Formalitet. Men man har ikke givet dem Ret til at sætte noget Andet istedetfor Communernes Forslag; det kunne de ikke, de kunne ikke gjøre Andet end indsende Sagen til Ministeriet. Jeg antager nu, at man kan stole paa, at Ministeriet vil staae over de smaa Partitvistigheder og stridige Anskuelser, som kunne gjøre sig gjældende om et saadant Skolelærerembede; jeg troer, at man ganske rolig i et saadant Tilfælde, hvor de locale Myndigheder ikke kunne enes, kan lade Ministeriet bestemme Valget; jeg troer, at man kan være fuldkommen sikker paa, at dette vil tage og kun tage de gyldigste

Hensyn, og at der altsaa ikke er den ringeste Fare ved at vedtage denne Bestemmelse. Derimod indseer jeg virkelig ikke, hvad det skulde sige, at Skoledirectionen og Biskoppen kalder, naar de vare nødte til at tage mod det første Forslag, naar de ingen Indvendinger kunde gjøre derimod, naar de ikke kunde henstille til den vedkommende Communalbestyrelse, om den dog ikke havde Anledning til, ifølge de indkomne Ansøgninger, at foreslaae Andre, og dette er Alt, hvad der er indrømmet Directionen og Biskoppen. — Jeg skal forøvrigt ikke have Noget imod første Deel af det af den ærede Rigsdagsgmand for Randers Amts 4de Valgkreds (Bloch) stillede Forslag, navnlig for Kjøbstædernes Vedkommende; jeg troer, at det vilde være rigtigt, at det vedtoges. For Landets Vedkommende er det, som af Ordføreren viist, overskødt.

Müller: Da jeg har havt Leilighed til at lære disse Forhold at kende, har jeg udbedet mig Ordet for at gjøre et Par Bemærkninger. Fleertallet har foreslaaet, at Biskoppens Kaldsret skulde aldeles bortfalde, og Mindretallet, at den skulde indskrænkes til dem, som bleve præsenterede af Communerne. Jeg troer, at begge disse Dele ville være betænkelige og det baade i Skolelærernes og Skolevæsenets Interesse. Hvad for det første Skolelærerne angaaer, saa er det altid anseet for en Ulempe ved den nuværende Indretning, at Skolelærerne, naar de ikke kunne opnaae privat Ansættelse, vare saa at sige stavnshundne til det Herred eller det Provsti, hvor de hørte hjemme, eller hvor de eengang havde opnaaet Ansættelse. Det er nemlig ganske naturligt, at Provsterne, som i Reglen have den afgjørende Stemme ved Valget, nærmest sørge for deres egne; naar der er en fortjent Skolelærer i et vist District, bliver han befordret fremfor Andre; men deraf følger atter, at, naar der indtræffer Vacance i et saadant District, bliver en Skolelærer, naar han er fra en anden Kreds, selv om han er en nok saa fortjent Mand, ordentligviis ikke befordret til Skolelærerembede i Districtet. Under saadanne Omstændigheder er det, at Biskoppens Kaldsret danner et i Skolelærernes Interesse høist